

Latina pro historiky umění 8. lekce

- 1./ Test 2
- 2./ Převod vět z aktiva do pasiva - opakování
- 3./ Bezpředložkové vazby na otázku kam? kde? odkud?
- 4./ Latinské názvy míst - *Orbis Latinus*

Test 2

Přeložte z latiny do češtiny:

1/ **Bibliothēcae magnae sunt et ā magistrō doctō laudāntur.**

Knihovny jsou velké a jsou chváleny učeným učitelem / a učený učitel je chválí.

2/ **Puer miser ante ecclēsiā longam cantābat.**

Ubohý chlapec zpíval před dlouhým kostelem.

Přeložte z latiny do češtiny a určete mluvnické kategorie: u substantiv pád, číslo a rod; u sloves osobu, číslo, způsob, čas a rod.

3/ **statuāriōs clārōs**

ak. pl. m. - *slavné sochaře*

4/ **orās**

2. os. sg. ind. préz. akt. – *modlíš se*

5/ **dēlīneabāmini**

2. os. pl. ind. impf. pas. – *byli jste kresleni*

Test 2

Přeložte z češtiny do latiny:

1/ *Byli jsme dobří a učení chlapci.*

Puerī bonī et doctī erāmus.

2/ *Zlatník připevňuje krásnou ozdobu na sloup.*

Aurifāber ornamentum pulchrum in columnam applicat.

3/ *před branami*

ante portās

4/ *o klášterech*

dē monastēriīs

5/ *byli jsme chváleni*

laudabāmur

Převod vět z aktiva do pasiva - cvičení

Přeložte do latiny, větu převeďte do pasiva a znovu přeložte.

1/ Učený sochař zdobil krásnou knihovnu.

Statuārius doctus bibliothēcam pulchram ornābat.

Krásná knihovna byla zdobena učeným sochařem.

Bibliothēca pulchra ā statuariō doctō ornabātur.

2/ Zbožné ženy korunují nádherné sochy.

Fēminae piae stātuās splendidās corōnant.

Nádherné sochy jsou korunovány zbožnými ženami.

Stātuae splendidae ā fēminīs piīs corōnantur.

Přeložte věty:

3/ Slavná kniha byla chválena.

Liber clārus laudabātur.

4/ Velké kláštery jsou zakládány.

Monastēria magna fundantur.

Domácí příprava

Cvičení 7

b.) *Přeložte věty z latiny a určete mluvnické kategorie u substantiv, adjektiv a sloves:*

Rosae rubrae ā feminīs bonīs et puerīs doctīs laudābantur.

Rudé růže byly chváleny dobrými ženami a učenými chlapci.

rosae rubrae – nom. pl. f.; ā feminīs bonīs – abl. pl. f.; ā puerīs doctīs – abl. pl. m.; laudābantur – 3. os. pl. ind. impf. pas.

Epicopus fāmōsus sacellum novum in monastēriō nōn fundat.

Proslulý biskup v klášteře nezakládá novou kapli.

episcopus fāmōsus – nom. sg. m.; sacellum novum – ak. sg. n.; in monastēriō – abl. sg. n.; nōn fundat – 3. os. sg. ind. prez. akt.

Magister doctus nōn es.

Nejsi učený učitel.

magister doctus – nom. sg. m.; nōn es – 2. os. sg. ind. prez. akt.

Domácí příprava

Cvičení 7

c) *Přeložte do latiny:*

Farář se nemodlil před vysokou bránou.

Parochus ante portam altam nōn orābat.

Krásná socha je v rozlehlém klášteře zdobena slavným řezbářem.

Stātua pulchra in monastēriō lātō āb abietāriō clārō ornātur.

Byli jste u malé kaple.

Apud sacellum parvum erātis.

Bezpředložkové vazby na otázku kam? kde? odkud?

Užívají se u jmen měst, menších ostrovů a u obecných jmen domus *dūm* a rūs *venkov*.

Substantivum však nesmí mít u sebe další rozvíjející větný člen

Proto: *Brunnae v Brně* ale *in civitate Brunnā ve městě Brně*

otázka	pád		
Kam? (quo?)	ak.	Brunnam, Coloniā Agrippinā, Viennā <i>Rýnem, Vídně</i>	do <i>Brna, Kolína nad</i>
Kde? (ubi ?)	gen.	Brunnae, Coloniae Agrippinae, Viennae <i>Rýnem, Vídni</i>	v <i>Brně, Kolíně nad</i>
Odkud? (unde?)	abl.	Brunnā, Coloniā Agrippinā, Viennā <i>Rýnem, Vídně</i>	z <i>Brna, Kolína nad</i>

Bezpředložkové vazby – příklady z praxe

Odry, m. č. Kamenka, kaple sv. Trojice. Malý zvon ve věži, zavěšený na koruně tvořené šesti hladkými uchy, r. 1828 ulil *Leopold František Stanke* (zn. na úhozovém okraji: PER LEOPOLDUM FRANC(ISCUM) STANKE **OLOMUCII** ANNO 1828)

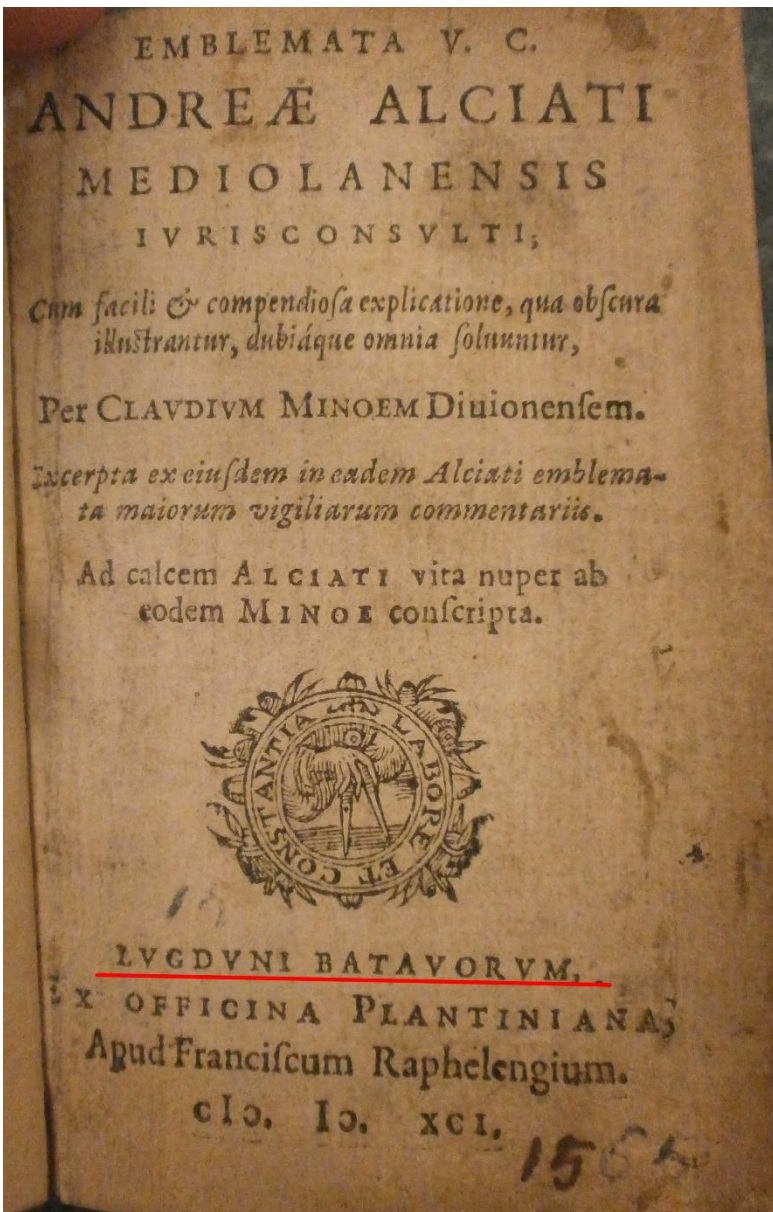
Kde? Ubi? gen. sg. Olomucii – *v Olomouci* nom. sg. Olomucium / Olomutium, ī, n.

Pouzdrány (okres Břeclav), kostel sv. Mikuláše. Zvon, na plášti s reliéfem sv. Mikuláše, ulil r. 1696 *Jan Křtitel Melack* (zn.: IOANN(ES) BAPT(ISTA) MELLACK ME FECIT **BRUNAE** A:(NNO) 1696). Na čepci nápis. vlys (modlitba) lemovaný reliéf. prstenci tvořenými liliemi a rozvilinami.

Kde? Ubi? gen. sg. Brunae *v Brně* nom. sg. Bruna (Brunna), ae, f.

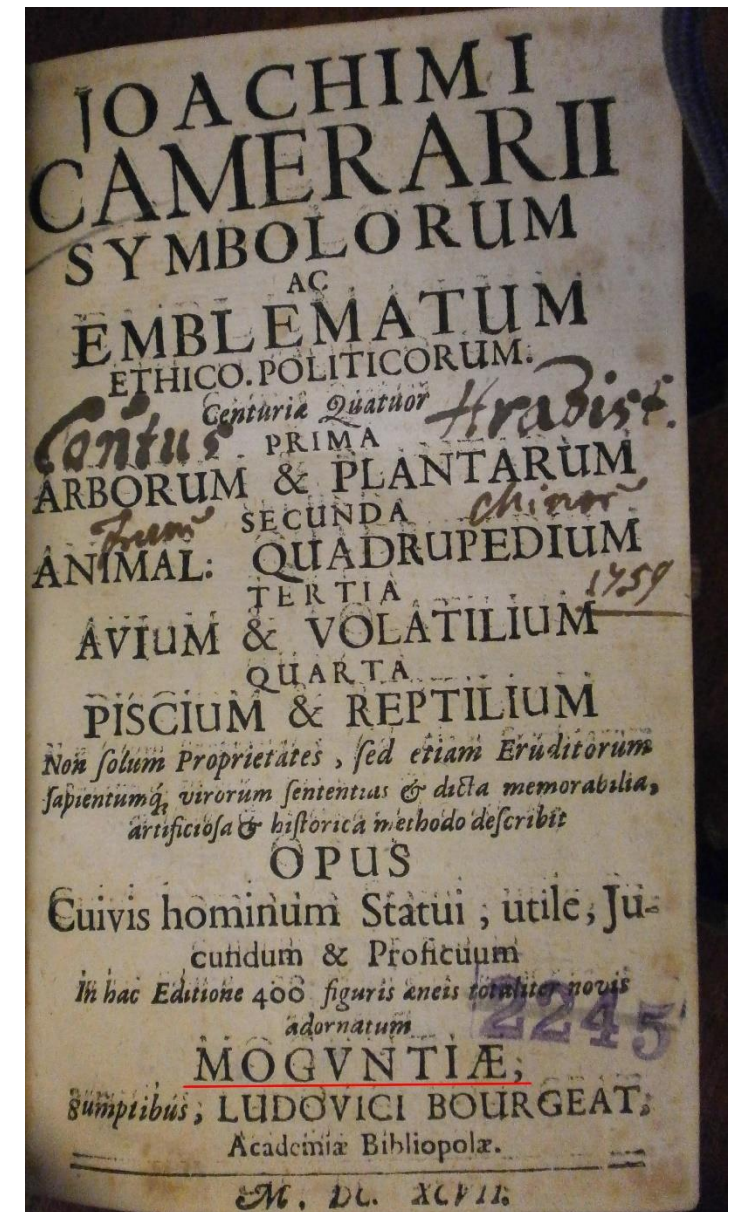
Latinské názvy míst - Johann Georg Theodor Graesse Orbis Latinus

Na otázku kde? gen. Lugduni Batavorum
nom. Lugdunum Batavorum – v Leidenu

Na otázku kde? gen. Antverpiae
nom. Antverpia – v Antverpách

Na otázku kde? gen. Moguntiae
nom. Moguntia – v Mohuči

Bezpředložkové vazby – cvičení

Přeložte: (*Mnichov* = *Monachium*, *iī*, *n.*; *Praha* = *Praga*, *ae*, *f.*) v Mnichově / Praze, do Mnichova / Prahy, z Mnichova / Prahy

v Mnichově; v Praze → Kde? Ubi? → gen. → **Monachiī; Pragmae**

Např. *Pictūra delineāta est Monachiī / Pragmae. Obraz byl namalován v Mnichově / Praze.*

do Mnichova; do Prahy → Kam? Quo? → ak. → **Monachium; Pragam**

Např. *Sculptor famōsus Monachium / Pragam missus est. Slavný sochař byl poslán do Mnichova / Prahy.*

z Mnichova; z Prahy → Odkud? Unde? → abl. → **Monachiō; Pragā**

Např. *Episcopus reverendissimus Monachiō / Pragā reversus est. Vele důstojný biskup se vrátil z Mnichova / Prahy.*

Domáci příprava

Cvičení 8

a) Přeložte fiktivní příběh z latiny do češtiny. (Zdroj Eva Kut'áková – Dana Slabochová, *Ad fontes. Cursus Latinus, Praha 2014, s. 19.*

Iulia magistra

Iulia magistra est. Mane in scholam properat. Ibi puellae magistram suam expectant. Iulia puellas linguam Latinam docet.

-Salvete, puellae! – Salve, magistra, respondent discipulae.

Puellae Latine legere et intellegere cupiunt, nam lingua Latina etiam in linguis modernis vivit. Si discipulae in scholam bene discunt, recte scribunt et legunt. Iulia discipulas laudat. Si probae sunt, magistra fabulam narrat.

Discipulae attente audiunt fabulam de mala regina. Deinde Paulina fabulam de stellis et nauta legit. Fabulae pulchrae sunt et puellis placent. Iulia sententias Latinas in tabula scribit.

Iulia etiam historiam patriae nostrae narrat et discipulas monet. Amate patriam, puellae. Patriam nostram valde amamus, respondent puellae.

Post meridiem magistra cum puellis in silva ambulat. Umbra amoena ibi est. Multae et variae herbae ibi crescunt et florent. Magistra herbas Latine nominat. Puellae gaudent, quod multas iam herbas cognoscunt.

Magistra dicit: Diligetina vestra valde mini placet, puellae!